

Sarah Hall'un *Carhullan Ordusu* Romanına Materyal/ Eko Feminist Yaklaşım

Pelin KÜMBET *

Öz

Sarah Hall *Carhullan Ordusu* (2007) romanında gelecekte kadın üremesinin ve doğum kontrolünün nasıl olacağını, eko-distopik ve spekülâtif tasvirli anlatımında, ekolojik sorunları ve bedensel hastalıkları cinsiyet politikasıyla ilişkilendirir. Geçmişe dönük olarak Sister tarafından anlatılan roman, çoğu sular altında, şiddetli ekonomik bunalım, acımasız savaşlar, eko-felaketler, ölümcül salgınlar, sosyal kargaşa, kültürel çöküşler ve büyük cinsiyet eşitsizliği ile mücadele eden kasvetli, yakın gelecekteki İngiltere'yi tasvir eder. Karada ve havada toksisitenin beden ötesi geçirgenlik (trans-coporeal) anlayışıyla yayılması, "Authority" olarak anılan totaliter ve despotik bir hükümeti istemsiz kısırlaştırma planı başlatmak için kışkırtır. Authority, kirliliğin kaynağı olarak kadınları hedef almakta ve onları gıda ve kaynak kıtlığı, yaygın zararlılar ve yeni hastalıklar, aşırı nüfus ve yaygın kirlenmeden sorumlu olarak damgalamaktadır. Nüfus kontrolü bahanesiyle kadınları zorlayıcı bir doğum kontrol yöntemi uygulanmaktadır. Kadınlar ayrıca rutin ve aşağılayıcı kamusal gösteriler aracılığıyla sürekli gözetim altındadır. Ayrıca, kimin çocuk sahibi olabileceğine yönelik hak hükümetçe uygulanan bir üreme piyngosu ile belirlenir. Sister, zorunlu doğum kontrol implantını vücudunu, üreme organlarını ve özgürlüğünü tehlikeye atan bir işgalci cisim olarak hissetmektedir. Sister, marjinalleştirilmiş ötekiler olarak adlandırılan sadece kadınlardan oluşan *Carhullan*'da bulunan *Carhullan Ordusu*'na katılmak için çağır. Bu makale, baskıcı hükümetin kadınları nasıl kontrol edilebilir biyolojik nesnelere (bio-subjects) ve vücutlarını biyolojik taşıyıcılara (biological vessels) indirgediğini analiz etmektedir. Bu çalışma materyal/ eko feminizmden yararlanarak, romanda tasvir edildiği gibi, karmaşık çevre politikaları ağları ile kadının üreme sistemleri arasındaki bağlantıları inceler.

Anahtar Kelimeler: Sarah Hall, *Carhullan Ordusu*, Materyal/Eko Feminizm, Eko-Distopya, Toksikite.

* Asst. Prof., Kocaeli University, Western Languages and Literatures, Faculty of Science and Letters, Kocaeli, Turkey.
Elmek: pelin.kumbet@kocaeli.edu.tr
http://orcid.org/0000-0002-2704-9117.

Geliş Tarihi / Received Date: 12.04.2021
Kabul Tarihi / Accepted Date: 12.07.2021

DOI: 10.30767/diledeara.913636

A Material/Eco Feminist Approach to Sarah Hall's *The Carhullan Army*

Abstract

Sarah Hall's *The Carhullan Army* (2007) links ecological problems and bodily sicknesses with gender politics in an eco-dystopian and speculative portrayal of the future of reproduction and birth control. Retrospectively narrated by "Sister," the novel depicts a bleak, near-future Britain, mostly underwater, undergoing severe economic depression, relentless wars, eco-disasters, lethal epidemics, social turmoil, cultural breakdowns, and massive gender inequality. The trans-corporeal dissemination of toxicity in land and air has provoked the totalitarian and despotic government, referred to as the "Authority," to initiate involuntary sterilization. The Authority targets women as the source of pollution and stigmatizes them as accountable for food and resource shortages, pervasive pests and new diseases, overpopulation and prevalent contamination. Under the pretext of population control, a coercive birth control method is enforced on women. Women are also under constant surveillance through routine and humiliating public displays. What is more, the right to have children is determined by a government-administered reproductive lottery. Sister feels her mandated birth control implant as an alien invader compromising her body, reproductive organs and freedom. She escapes to join the Army of Carhullan, made up of marginalized others living in Carhullan. This paper explores how the oppressive government reduces women to controllable biosubjects and their bodies in biological vessels. Drawing on material/eco feminism, it analyzes the interface between complex networks of environmental policies and women's reproduction as depicted in the novel.

Keywords: Sarah Hall, *The Carhullan Army*, Material/Eco feminism, Eco-dystopia, Toxicity.

Extended Summary

A significant award-winning British feminist speculative fiction writer, Sarah Hall's *The Carhullan Army*, (2007) (published in the US. as the *Daughters of the North*) combines feminism with environmentalism in expressing her fear of imminent environmental destruction, the depletion of natural and energy resources, which would trigger misogynistic and sexist thoughts in communities. In particular, by intersecting ecological problems and bodily sicknesses with gender politics, offers a dystopian and speculative portrayal of how the future might become with particular regards to reproduction and birth control. Retrospectively narrated by "Sister," the novel depicts not-too-distant future of bleak Britain, mostly sunk underwater, undergoing severe economic depression, relentless wars, eco-disasters, lethal epidemics, social turmoil, cultural breakdowns, and massive gender inequality. The novel encompasses the events aftermath of an eco-disaster with the unnamed female narrator's introducing herself to the reader, who would rather be called Sister. Having her individual identity and agency voluntarily or involuntarily been stripped off, she, in retrospect, sets out to recount her personal and experiential story to set as an exemplary amplification to warn the reader against the imminent dangers of the aggravated global climate crisis and environmental destruction. Her personal account is intended to display the reader how things can get out of control easily and abruptly in the face of environmental deterioration and an ecological crisis. Her story thus transforms into "a narrative of environmental collapse" (Walezak 3), transgressing the taken-for-granted borders and intersecting past with the present, the patriarchal world with the matriarchal world, femininity with the present masculinity, nature, and culture, all of which are embedded into one another.

This wrecked and grim town in the novel, Rith, vividly signifies a dystopian microcosm of England in the near future, which is hugely hit by series of environmental calamities starting with the massive flood caused by anthropocentric and anthropogenic impacts of human beings. With her spatial emphasis on altered and toxified post-natural landscape, especially as a result of excessive massive flooding, which has caused most parts of England to sink underwater, and drastic climate change in England, Sister mentions miscellaneous irredeemable transformations in this post-

apocalyptic society. The trans-corporeal dissemination of toxicity both in the land and the air has provoked the totalitarian and despotic government, referred to as the “Authority” to initiate an involuntary sterilization policy. Adopting a gender-biased and misogynistic approach, the Authority targets women as the source of all sorts of pollution and stigmatize them as accountable for food and resource shortage, pervasive pests and new diseases, overpopulation, and prevalent contamination. Under the pretext of population control for environmental protection and stability, a coercive birth control method is thus forcibly impinged upon women with the implementation of state-imposed metal coil. For this alleged eugenic environmentalism, women’s reproductivity is regulated via this obligatory contraceptive aid, and is also put into constant surveillance through routine and humiliating public displays. Women are compelled to wear this coil all the time regardless of contraceptive-related diseases and cramps. Only the system of breeding lottery determines who is bestowed with a right to conceive a child under governmental control. While everyone seems to “accommodate the intrusion” into their bodies to “save the environment,” Sister feels it exactly as an “alien implant” under her skin, compromising her body, reproductive organs, her freedom, and her agency. The oppressive government transposes women into controllable bio-subjects, and their bodies into biological vessels through state-controlled women contraceptives. It is in this sense that metal coils function as a legitimate and patriarchal bio-power tool to be wielded and exerted on women’s bodies to manipulate and govern their biological and natural reproduction. From this post-anthropocentric exploitation, Sister escapes to join the Army of Carhullan, made up of a group of alienated women labeled as “child-deserters, men-haters, ... celibacies” (48). In Carhullan, she embarks on an ecological material feminist journey to acknowledge whether she can find a solace where she can truly de-toxify herself from the patriarchal impositions and constraints, and live in a more egalitarian, non-hierarchical, gender unbiased, harmonious ecological order. In this paper, the material/eco feminist perspective provides a perceptual framework in analyzing the interface between complex networks of governments’ environmental policies and women’s reproduction. Adopting an alternative material feminist embodiment to Hall’s *The Carhullan Army*, this paper thus discusses the traces of the intersections between environmental and reproductive justice and raises critical questions regarding their dual infringement.

Key Words: Sarah Hall, *The Carhullan Army*, Material/Eco Feminism, Eco-dystopia, Toxicity

Giriş

Yaygın olarak beyaz erkek üstünlüğünün hâkim olduğu ve çoğunlukla farklı, zorlu coğrafyalarda ve tehdit edici jeolojik yapılarda erkek karakterlerin benzersiz ve sıra dışı deneyimlerine ve yolculuğuna dayanan bilimkurgu türü, 1960'larda başlayan İkinci Dalga feminist hareketleri ile yeni bir yön ve soluk kazanmıştır. İkinci Dalga feminizm, özellikle Simone de Beauvoir'un *The Second Sex* (İkinci Cinsiyet) (1949, 1953), Betty Friedan'ın *The Feminine Mystique* (Kadınlığın Gizemi) (1963), ve Kate Millet'in *Sexual Politics* (Cinsel Politika) (1969) gibi emsal teşkil eden eserleriyle, alternatif, fantastik ve bazen de distopik manzaralarda kadınların değişen rollerine ve kimlik politikalarına feminist bir bakış açısıyla yansıtan feminist bilimkurgu türünün ortaya çıkmasına önemli katkıda bulunmuştur. Sarah Lefanu'nun, *The Chinks of the World Machine: Feminism and Science Fiction* (Dünya Makinesinin Şingirtıları: Feminizm ve Bilim Kurgu) kitabında iddia ettiği üzere, bilimkurgu türü "ağırlıklı erkek önyargısına rağmen, kadın yazarlara yaygın kurguda bulunmayan içerik kadar stil açısından da bir özgürlük sunar" (1988: 2) ve kadınlara türü özgürleştirici bir girişim olarak kullanmaları için muazzam bir fırsat verir. Bu feminist bilinç ve uyanış, edebiyatta özellikle toplumsal cinsiyet, kadınsılık, kadın cinsiyeti, ayrıcalıklı kadın kimliği, benliği, bireyselliği ve bedeni gibi konuların merkeze taşınmasına vesile olmuş, kadın yazarlar bu kavramların yeniden oluşumu ve erkek egemen tasvirden kurtarılması için çaba sarf etmişlerdir. Ayrıca, feminist bilimkurgu, kurumsallaşmış cinsiyetçilik, kadın düşmanlığı ve kadın bedenine yapılan tahakküm ve kontrol mekanizmaları gibi konuları eleştiri çemberine almış ve kadın benliğine, üremesine ve biyolojisine yapılan her türlü müdahale ve baskı çabalarını alternatif bir düzen inşa ederek yıkmayı hedeflemiştir. Böylece, bilimkurgu türünde uzun süredir devam eden erkek hakimiyeti ve egemenliği, alana yeni bir yapışökümcü feminist müdahaleyle parçalanmaya başlamıştır. Feminist bilimkurgu ile beraber kadınlar artık tehlikeli durumlarda savunmasız canlılar ve "korkusuz," erkek kahramanları tarafından kurtarılmayı bekleyen özneler olarak gösterilmez, kendi özgürlüğü ve özneliği için meydan okuyucu role sahip bireyler olarak yansıtılırlar.

Feminist bilimkurgunun önemli temsilcilerinden olan Britanya'lı yazar Sarah Hall, *Carhullan Ordusu* (2007) (*The Carhullan Army*)¹ romanında yönetimi ele geçir-

1 Kuzey Amerika'da *Daughters of the North* (Kuzey'in Kızları) (2008) adıyla yayımlanmıştır "çeviriler tarafıma aittir".

miş ataerkil ve teokratik hükümetlerin kadın bedeni ve biyolojisi üzerinde tahakküm kurma çabasını betimlemektedir. Bunu da çevreyi sterilize etmek adına yaptığını iddia etmesine ve bu ikili tahakküme dayanamayan kadın ana kahramanın bu düzenle roman boyunca savaşına ve bulunduğu şehirden kaçışına, ayrıca da benliğini yeniden yapılandırmaya çalışma serüvenine tanıklık ederiz. Kadın bedenine uygulanan/gelecekte uygulanması muhtemel olan (biyo)politikalara dikkat çeken Hall, korkutucu ekolojik, politik ve sosyal tablonun ve yaşanan felaketlerin bedelini en ağır biçimde kadının ödeyeceğinin altını çizerek bu konuda farkındalık yaratmakta ve geleceğe yönelik de ortaya çıkabilecek olan artış göstermesi muhtemel iklim değişikliği krizini ve çevresel felaketleri kadın biyolojisi, kadın bedeni ve üremesiyle ilişkilendirileceğinin vurgusunu yapmakta ve bu ekolojik felaketlerle birlikte artan kadın düşmanlığı ve nefretinin de ayrıca altını çizmektedir.

Bu amaç uğruna, Hall, feminist öğeleri ekolojik yıkımlar, çevresel sağlık ve çevresel duyarlılıkla kesiştirip sunmasında onlara en uygun zemini hazırlayan, daha çok erkek nüfus sahası olan spekülâtif bilimkurgu türünün alt dalı olan distopya anlayışını benimser. Distopya geleneğinde deneysel yazmayı tercih etmiş olan Hall, alternatif fütüristik dünyayı feminist bir perspektiften resmetmiştir. Feminist spekülâtif bilimkurgunun en çarpıcı örneklerinden olan *Carhullan Ordusu (The Carhullan Army)* (2007) romanında Hall, kadın ve çevre arasındaki ilişkiyi incelemiş, kadın, nüfus, üreme ile doğum kontrolü ve yöntemleri, toplumsal cinsiyet ve eşitlik, özgürlükçü cinsiyet anlayışı ve arayışı gibi konuları mercek altına yatırmıştır. Bu çalışmada, Sarah Hall'un *Carhullan Ordusu (The Carhullan Army)* romanında baskıcı ve yobaz hükümetin kadınları nasıl kontrol edilebilir "biyolojik taşıyıcılara" (biological vessels) indirgediği ve iklim kriziyle mücadelede nüfus kontrolü adına doğum kontrol aracılığıyla gerçekleşen kadın bedenine ve biyolojisine dayatılan istenmeyen müdahale materyal/eko feminizm anlayışıyla incelenecektir. Bu romanlarla eleştirel bir yaklaşımla materyal/eko feminist düzenlemeyi benimseyen Hall, çevre adaleti ve üreme adaleti arasındaki kesişme noktalarının izini sürmekte ve iki adalet anlayışının da nasıl ihlal edildiğini göstermektedir .

Ekolojik Distopya: Sarah Hall'un *Carhullan Ordusu*

Sarah Hall feminist öğeleri, ekolojik yıkımlar, çevresel sağlık ve çevresel duyarlılıkla kesiştirip sunmasında ona en uygun zemini hazırlayan distopya anlayışını *Carhullan Ordusu* romanında uyarlar. Çünkü distopya yazınının en büyük amaçlarından

biri yabancılaştırma etkisi yaratarak doğal ve normal olarak kanıksanmış ve yerleşmiş algılara ve problem oluşturan sosyal politik eylemlere meydan okuyarak yeni bir bakış açısı geliştirip, bir bilinç aşılamaktır. Keith M. Booker'in ifade ettiği gibi, “[d]istopik kurgular, aksi takdirde genel geçer kabul edilebilecek veya doğal ve kaçınılmaz olarak kabul edilebilecek sorunlu sosyal ve politik uygulamalar hakkında yeni bakış açıları sağlar” (1994: 19). Bu nedenle, Hall'un, özellikle ağdaş feminist meseleleri küresel olarak tırmanan iklim kriziyle birleştirip incelemek aynı zamanda da son yıllarda genel evre sağlığı ve istikrarına ilişkin endişeleri yaygınlaşan toksisiteyi değerlendirmek için uygun bir zemin olarak özellikle ekolojik distopya anlayışını benimsediği söylenebilir. Ekolojik topyanın var olup olamayacağını da tartışan Hall evresel felaketleri, hastalıkları ve kıranları da incelerken ikili karşıtlıklara dayanan dünya görüşlerimizi yıkarak, özellikle bedenlerimizle çevrelerimiz arasındaki bağların Antroposen ağında daha da güçlü olduğunun altını çizmekte ve materyal/eko feminist bir bakış açısı sunmaktadır.

Distopya türünün çevresel farkındalık ve bilinç yaratmada ve aynı zamanda da feminist hareketleri uyandırma konusundaki etkinliğine kararlı bir şekilde inanan Hall rneğin, “spekülasyonlarının ciddiye alınması için distopik kurgu, ağdaş toplum tartışmasının bir parçası, belki de süregiden siyasi başarısızlıkların bir yansıması ya da gelecekteki felaketler için mevcut tehlikenin sıkıştırıyor olması gerekmektedir” (“Survivor’s Tale”) der. Hall'un tanımına göre, “distopya şu anda ister sosyal ister politik veya çevresel düzeyde deneyimlediğimizi hissedebileceğimiz bir şey” (“A Conversation with Sarah Hall”: 2) olduğundan dolayı, distopik unsuru spekülatif bilimkurgusuna entegre etmek ağdaş sosyal, politik, cinsiyet ve çevresel meseleleri ve bunların gelecekte yaşayabileceğimiz olası ve korkunç yansımalarını ele almak adına amacına hizmet eder. Hall, *Carhullan Ordusu* romanında çevresel tahribat, hammadde yetersizliği, enerji kaynaklarının tükenmesi ve doğal felaketlerin yaşamı tehdit etmesi durumunda sosyal, politik, ekonomik dokunun zarar göreceği ama en çok ta kadın düşmanlığı ve cinsiyetçi düşüncelerin tetikleneceği yönündeki endişelerini ve korkularını, feminizm ve evrecilik anlayışı ile birleştirdiği ekolojik distopya türüyle açıkça dile getirmiştir. Bu nedenle, kadınlı evre, nüfus ve üreme kontrolü, bedensel hastalık ve ekolojik bozulma arasındaki girift ve materyal ilişkiyi kasvetli bir atmosferde işlediği romanında ekolojik distopya geleneğini benimsemeyi seçmesi olağan dışı değildir. Bu ilişkiyi incelediği 2007 romanı *Carhullan Ordusu* romanında kullandığı ekolojik distopya geleneği, Hall'a göre,

kadınlara odaklanarak türlerin hayatta kalması fikriyle ilgilenmesi nedeniyle uygundur. Kadınlar yaşamı, üremeyi, doğuşu temsil eder – ve biyolojilerinin devlet tarafından yönetimi çeşitli kâbus senaryoları doğurmuştur. Benim kadın manipülasyonu versiyonum gerçekten kasvetlidir. Kadın bedeni hala tartışmalı ve hararetle de tartışılan bir konudur. Annelik, kürtaj, cinsellik, yasal haklar, nasıl görünmemiz gerektiği ve nasıl davranmamız gerektiği konuları hala tam anlamıyla uzlaşılmamış durumdadır. (“A Conversation with Sarah Hall”: 4)

Hall'un bu sözlerinden yola çıkarsak onun hem mevcut hem de olası tehditkâr fütüristik yaşamlarla ilgili distopik ortamlarda hayatta kalma kavramıyla özellikle daha fazla ilgileniyor gibi görüldüğü söylemek yanlış olmaz. Hayatta kalmanın devamının özünde “hayat veren, hayat taşıyıcı” kadınlar olduğu için (“A Conversation with Sarah Hall” 3), onların varoluşuna ve biyolojilerine yönelik her düzeyde tehdit “kâbus” tur, der. Tasvir ettiği gibi, “kadın üreme ve kadın cinselliği, hayatta kalma öncülünün merkezindedir” (“A Conversation with Sarah Hall”: 3). Bu nedenle, kadın biyolojilerinin, cinselliklerinin, bedenlerinin ve özellikle de üremenin tıbbi uygulamalar ve hükümetler aracılığıyla kontrol edilme ve yönetilme yollarıyla özellikle meşgul olmasının nedeni budur ve her ikisi de *Carhullan Ordusu*'nda yansıtıldığı gibi ataerkilliğin örtük ajanları olarak çalışırlar. Özellikle *Carhullan Ordusu*'nda Sarah Hall, feminizmi çevrecilikle birleştirerek, yakın çevre tahribatı, doğal kaynakların ve enerji kaynaklarının tükenmesi ve toplumlarda kadın düşmanı ve cinsiyetçi düşünceleri tetikleyeceği korkusunu ifade eder. Romanın amacı, Hall'un belirttiği gibi, bizim çevremizle ilgili şu anda “düşünce-sizce” olan ilişkilerimize karşı bir uyanış sağlamaktır.

***Carhullan Ordusu* ve Toksik Yaşam**

Sarah Hall'un *Carhullan Ordusu* romanında resmettiği karanlık fütüristik Britanya toplumunda Authority adlı yönetimi ele geçiren hükümetin insan-merkezli ve endüstriyel faaliyetlerinin neden olduğu büyük ölçekli sellerin sonucu olarak İngiltere'de şiddetli iklim değişikliğine neden olmuştur ve İngiltere'nin çoğu bölümü sular altında kalmış, şehirleri yaşanmaz hale gelmiştir. Özellikle 2005 İngiltere'sindeki amansız sel olaylarının ardından küresel çevresel tahribatın olası yansımaları konusunda fazlasıyla endişeli hale gelen Hall, *Carhullan Ordusu* romanında İngiltere'de geçen hayali bir sel olayını “Antroposen çağında yaşam için sembolik bir imge olarak tasvir ediyor: öngörülemeyen, ezici ve yutan” (Bracke: 278) küresel bir felaket. Bu felaketler zincirinin çarklarını sarıp sarmalayan sebepleri de insan-merkezli ve kapitalist zihni-

yetin tetiklediği hırs, güç, daha fazla kazanım elde etme ve doğayı ekonomik, politik ve askeri çıkarlar doğrultusunda sömürmenin gerekçelendirebilir olması olarak görür. Dolayısıyla, Hall romanda küresel ekolojik krizlere ve çevresel tahribata yanıt vermenin bir yolunu tartışan, gezegen ölçeğinde ciddi çevresel yıkıma karşı bazı ciddi önlemler alma aciliyetini ortaya koyan ve aynı zamanda gerçek iklim zorluklarıyla yüzleşmeyi anlatan mücadeleyi tartışmaktadır. Bu İngiltere’de meydana gelen ve Hall’u da bu eseri yazmaya sürükleyen peş peşe olan seller, Bracke’nin de işaret ettiği gibi, “Hall’a, iklim değişikliğinin etkilerinin artık hayal edilmediğini, ancak görünür olduğunu fark ettiğinde romanı yazması için ilham vermiştir” (2019: 280-281).

Değişen ve kirletilmiş post-natürel manzaraya ve toksik yaşamlara mekânsal vurgu yapan romandaki Sister adlı anlatıcı, bu kıyamet sonrası toplum tasvirinde tafisi mümkün olmayan ve akıl almaz derecede hızla meydana gelen sosyal, politik, kültürel aynı zamanda da ekolojik ve çevresel dönüşümlerden geriye dönük anlatımıyla bahseder. Parlamento Binası, Thames nehrini çevreleyen bariyerlerinin de yıkılmasına sebep olan su taşkınıyla bozguna uğramış, böylece İngiliz siyasi sisteminin ve “demokratik” siyasi gücün yıkılmasına da neden olmuştur. Çevresel bozulma ve ekofelaketler, devam eden küresel savaş, ciddi ekonomik istikrarsızlık ve para krizi, benzin ve petrol arz kıtlığı ve beraberinde gelen birbiriyle ilişkili sorunlar sosyal ve kültürel kargaşa, bu spekülatif distopik yakın gelecek anlatımında yaşamı tehdit etmektedir. Ek olarak ta, doğal kaynaklar tükenmiş, elektrik ciddi şekilde kesintiye uğramış ve oranlanarak dağıtılmaktadır. Yiyecekler çok azalmıştır, bu nedenle insanlar ABD’den ithal edilen “jelatinimsi içerikli ithal konserve gıdalara” (Hall 2007:32) bağımlıdır. İnsanlar, “Teras Mahalleleri” (Terrace Quarters) olarak adlandırılan, sıçan deliklerine benzeyen, son derece sıkışık, harap olmuş küçük apartman dairelerinde yaşamak ve fabrikalarda uzun saatler boyunca çalışmak zorunda kalmıştır. Yaşanan bu korkunç sel felaketinden sonra, iktidar ve güç yanıp tutuşan yobaz Powell liderliğinde yönetimi ele geçiren Authority hükümeti İngiltere’yi yeniden inşa edeceğine dair insanlara ümit vermiş, uyguladığı sıkı politikalarla, getirdiği yaptırımlar, sınırlamalar ve zorlamalarla insanlara zulüm ederek, yaşamlarını daha da zorlaştırmış ve halka ekodistopik bir hayat yaşatmaktadır. İnsanlara zulmünün yanında, ekolojik düzenin, biyo-çeşitliliğin bozulmasına ve canlı çeşitliliğinin de yok olmasına. Dolayısıyla büyük doğal tahribata sebep olmuştur. Yarattığı sadece ekonomik belirsizlik, toplumsal, politik ve cinsiyetçi sorunlar değil, aynı zamanda da tahrip gücü yüksek endüstriyel hareketlerle çevresel, ekolojik ve mekânsal yıkımlara da neden olmuştur.

Kendisi de toksik olan Authority'nin göreve başlaması ve biyo-iktidarı kullanması beraberinde, sosyal ve sivil yaşamın parçalanmasına, ihlal edilmiş demokrasiye, sansürlenmiş haberlere ve televizyonun salt bir propaganda aracı olarak kullanılmasına neden olur. Resmi izin alınmadan nadiren verilen seyahat özgürlüğü ve aralıksız sokağa çıkma yasakları, devriye gezileri, kontrol noktaları ile ilgili kısıtlamalar ve düzenlemeler nedeniyle bu distopik yaşam "karıncavari" (Hall 2007: 88) hale gelmiştir. İntihar oranları, uyuşturucu kullanımı ve aşırı doz vakaları artmıştır. Kısacası, çevre krizi, romanda İngiltere'deki siyasi, ekonomik, sosyal-kültürel ve kişisel yaşamların yıkımının yolunu kademeli ama yavaş yavaş bir şekilde açar. Eko-distopik etkiler hayatlarının her alanında kendini göstermekte, bireysellikler, bedenler, özgürlükler sekteye uğramıştır.

Bu nedenle, romanda yer alan bu enkaz ve kasvetli kasaba Rith, canlı ve çarpıcı bir şekilde yakın gelecekte insanların insan-merkezli ve antropojenik etkilerinin neden olduğu büyük ölçekli selle başlayan bir dizi çevresel felaketten aşırı etkilenen İngiltere'nin eko-distopik bir mikrokozmosunu betimlemektedir. Romanın eko-distopik yönü, en başından beri Sister'ın belgeselvari yaptığı açıklamalarının çevresel bozulmayla güçlü bir şekilde bağlantılandırılmış ve güçlendirilmiştir: "Çürüyen bir Ekim ayıydı ... Atmosfer sanki parçalanıyor hissini uyandırıyor" (Hall 2007: 5). Romanın başından itibaren Sister, şehrin aşırı kirlendiğini, yaygın toksisiteyi, keskin atmosfer ve sıcaklık değişiminin boyutunu titizlikle gözler önüne serer. Authority'nin sıkı denetiminde olan Rith şehrine yeni akaryakıt fabrikalarının kurulmakta olduğunu ve böylece şehrin son derece toksik bir yer haline geldiğinin her fırsatta vurgusunu yapmaktadır:

Rafineri ve yakıt tesislerinin bakteriyel kokusu, bulutlar incelendiğinde ve ısı yükseldiğinde geceleri dağılmaya başladı. Yeniden Sivil Örgütlenmeden sonra her yıl yaz nemi daha uzun sürdü, daha soğuk mevsimleri takvimin daha küçük bir bölümüne itirdi. Bu da bizi sürekli tecavüz ve katran kumu yanmasıyla çevreliyordu ve hepimiz odun kulübesinde bir balık gibi sıkı bir şekilde bir araya toplanmış hissi veriyordu. (Hall 2007: 5)

Bu söylem bize, ağır ve artan sanayileşmenin romandaki bireylerin hem toksik bir yaşam sürmelerine neden olan yaşamlarını daracık ve kasvetli sıkışık alanlarda geçirmeye mahkûm olduğunu, hem de özellikle esas olarak endüstriyel teknolojik sistemlerin neden olduğu iklim değişikliği üzerinde korkunç toksik etkisi olduğunu göstermektedir. Böylece tüm yaşam zehirli,

kirlenmiş ve toksik hale gelir. Yağmur “düzensiz, şiddetli” yağmakta ve “yaralıymış” hissi vermekte (Hall 2007: 6), gökyüzü “ziftin esmer rengi” ve ay “bulutun astarında çıkıntılı ve ince bir ülser gibi görünen beyaz bir lekedir” (Hall 2007: 8). Ayrıca, kıranlara, pisliğe, yaygın bir salgına neden olan kemirgenlerin sayısında da büyük bir artış vardır. Küçük meyveler “ok erken olgunlaşmış, çok küçük kalmış ve sonra da buruşmış” (Hall 2007:19), siyah görünümüne dönmüştür. Yeni fabrikalar, sosyal ve ekonomik krizi hafifletmek yerine daha fazla kirlilik ve yıkıma yol açan Authority hükümetinin sıkı denetimi altında yeniden inşa edilmektedir. Sel taşkınlarnın sebep olduğu tahribatın yanı sıra, fabrikalardan salınan tehlikeli gazlar çevreyi daha da bozmuştur. Anlatıcı Sister’ın da belirttiği gibi: “hava petrokimyasal emisyonlarla ve toplanmamış çöplerin çürümüş olarak etrafa dağılmış halde olmasıyla doluydu” (Hall 2007: 65). Arabalar, “ađ geçitlerinde paslanmaya bırakılmış ve kulübe avluları yol kenarına terk edilmişti ... anahtarları kilitleyip saklanmış, plakaları Authority’nin kayıtlarına kaydedilmışti” (Hall 2007: 19). Toksik çevre ve toksik yaşamlar arasındaki bağlantı, insanın bedenselliğinin hiçbir zaman yaşadığı çevreden ayrı, bağımsız ve kopuk olamayacağını göstermektedir. Toksik kirlenmeyle değişime uğrayan bedenler ve yaşamlar, Hall’un hem yerel hem de küresel anlamda ekolojik bozulmaya yönelik tarif edilemez endişelerini yansıtır. Ursula Heise’nin de belirttiği gibi,

toksik söylemler çerçevesinde yazan çağdaş kurgu yazarları, doğal çevre için çok tehlikeli tehditler konusunda farkındalık yaratılmasına katkıda bulunurken, “çevre” ile beden, kamusal ile iç mekân, zararlı ile faydalı teknolojiler arasındaki sınırların kalktığını göstermek için toksik bileşenleri ve toksik maddeyle yüklü mekanları metafor olarak kullanırlar. (2002: 748)

Yer bilincine (place-consciousness) sahip bir yazar olarak manzaranın çağrıştırdıklarını canlı ve çarpıcı bir şekilde betimleyen Sarah Hall, karakterlerin yaşamlarını kaplayan ve kendi gerçekleri haline gelen toksik yaygınlığa özellikle dikkat çekmekte ve çevresel yıkımın ve bununla ilgili sorunların temel nedeninin, ataerkil zihniyete sahip Authority hükümeti ve onun endüstriyel ve teknolojik uygulamaları olduğu gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Yine de Sister’ın da fark ettiği gibi, insanlar

toksistenin hayatlarındaki etkisinin boyutlarının farkında bile değildir. Sister'ın açıkladığı gibi, bu toksik zehirlenmeye maruz kalan kadın komşularından biri Heather Houser'ın “eko-hastalık” (eco-sickness) diye tanımladığı tüberküloz olmuştur. Eko-hastalık, çevreyle ilgili bir hastalıktır ve “bedenlerle ve insan-dışı-dünya arasındaki bağı görünür kılan” (2014:21), bir ekolojik hastalıktır. Ekolojik düşünün ardından bu acımasız dünya düzeninde hastalıklar büyük bir sorun haline gelir. Komşusu şöyle der: “Benim TB olduğum ortaya çıktı. Bu yeni kanlı leke. Muhtemelen beni karantinaya koyacaklar” (2007: 40). Çevresel toksisiteye maruz kalan insanlar, “eko-hastalık” olarak nitelenebilecek bu çevresel hastalıkların bazı semptomlarını göstermeye başlarlar. Sonunda, “ülkeden geriye kalan, hastalığın bıraktığı biçimsizlik, hastalığın bıraktığı kusurlardır” (Hall 2007:73).

Okuyucuyu kirlenmiş ve bozulmuş şehrin turuna çıkararak Sister, maddesel bedenler ve fiziksel ortamlar arasındaki sınırların artan geçirgenliğini sergilemeyi amaçlamıştır. Aynı zamanda “çevre sorunlarının nasıl sağlık sorunlarına dönüştüğünü belirtir, çünkü yaşamı sürdüren süreçler aracılığıyla yeryüzü ile insan bedeni arasında bir süreklilik vardır” (Shiva 1988: 3). Böylece, romanda ortaya çıkan eko-hastalıklar, bu manzaradaki toksistenin ciddiyetini ortaya çıkarmaktadır. Hall, yerin eyleyciliğine (agency) ve sezgisine kararlı bir inanan olarak, insanların Antroposen çağında zehirli saldırılarla her zamankinden daha sıkı bir şekilde bağ kurduklarının altını çiziyor. Canlandırdığı karakterlerle çevre arasındaki ayrılmaz ve bölünemez süregelen ilişkiyi incelemek için eko-bilinçli ve eko-bilgilendirici bir yaklaşım sergilemeye olan ilgisini de şu sözlerle ifade ediyor: “Çevre üzerindeki etkimiz ve manzaranın “bizi nasıl etkilediği ile sadece ‘yeşil’ anlamda değil, karakterlerin çevre tarafından nasıl şekillendirilebileceğiyle ilgileniyorum” (“Interview with Sarah Hall”). Bedenlerimiz ve çevremiz arasındaki bedenler arası geçirgenliğe ve dolaşıklığa dikkat çeken Hall, *Carhullan Ordusu* romanında toksik hükümetin yükselişi ile insanların bedenlerinde ve zihinlerinde artan toksik tehdit arasındaki bağlantıya, geçişin ve akışın özellikle üzerinde durur. İnsan-çevre bağlantılarına ve karakterlerin çevreleriyle kendi deneysel, genellikle canlı, gelişmekte olan ve dinamik etkileşimlerini nasıl inşa ettiklerine dair özel çabası, *Carhullan Ordusu*'nda açıkça ortaya çıkar.

Doğa Sterilizasyonu/Kadın Sterilizasyonu

Bugün çoğu materyal ekokritiklerin ve ekofeministlerin de üzerinde durduğu üzere doğa ve bedenler arasındaki sınırların ortadan kalkması ve günümüzdeki

biyoteknolojik, biyomedikal ve bir sürü gelişmeyle beraber daha fazla hissedilmeye başlanmış, çevresel faktörlerin etkilerini bedenimizde çok daha fazla hisseder hale gelmiş bulunmaktayız. Bunu romanda da sadece havanın toksik olmadığını aynı zamanda bedenlerin de bir çeşit toksik bir ortama dönüştüğünden anlayabiliyoruz. Artık çevre kadar bedenler ve zihinler de kirlenmiştir, yedikleri yiyecek, soludukları hava kadar ilişkiler, politikalar ve kurulan bağlar da toksik hale gelmiştir. Geriye dönük anlatımıyla, korkutucu gerçekliğin yavaş yavaş yaşamlarını kontrol etmeye başladığını hissettiğini dile getiren Sister şöyle devam eder: “Korkunç gerçek üzerimizdeydi; işler tamamen, onarılamaz bir şekilde parçalanıyordu; Bildiğimiz tüm özgürlükler iptal edildi ve onu durdurmak için hiçbir şey yapılamadı” (Hall 2007:26). Toksik etkiyle yaşamları, alışkanlıkları, beklentileri ve muhtemel umutları tepetakla olmuş, toksisite hayatlarının bir parçası olmuştur.

Authority'nin söz verdiği yeniden yapılandırıcı strateji ve “umutsuz mit” (Hall 2007:9) haline gelen kurtarma planı işe yaramadığından, Authority'nin despotik liderleri, iddia edildiği gibi çevresel temizliği ve yeniden istikrarı mümkün kılmak ve sosyal, ekonomik ve ekolojik çatışmaları çözümlmek için insanlıktan çıkarıcı bir popülasyon kontrol programı başlatır. Artan çevresel toksik tehditler, çeşitli zehirli fabrikaların, kimyasal ve endüstriyel olarak kirlenmiş çevrenin yeniden inşa edilmesi için adım olarak gösterilmesine rağmen, düşük ekonomik kazanç ve bunların ölümcül sonuçları, daha spesifik olmak gerekirse, artan insan nüfusunun yaşam standartlarını devam ettirmek için yeterli kaynağa sahip olmaması, Authority'i insan nüfusunun düşmesine karşı bazı kısıtlayıcı önlemler almaya teşvik eder. Ancak nüfus kontrolü üzerindeki bu baskı, adaletsiz ve haksız bir şekilde yalnızca kadınları hedef alır.

Authority yaşanan ekolojik felaketleri, yiyecek kıtlığını, kaynak yetersizliğini, haşere saldırılarını, yaygın hastalıkları, aşırı nüfusu ve hüküm süren çevresel kirlilik ve kadınla ilişkilendirir ve bu tür problemlerden kurtulmanın kadın sterilizasyonundan geçtiğini savunur. Bu devlet düzenini korumak, kötü ve tehdit olarak görülen rızaya ve özgür iradeye dayalı üremeyi düzenlemek ve kadın doğurganlığını sıkı bir şekilde denetleyip kontrol altına almak için, kadınların bedenlerine “sel sonrası gerçekliğin” sembolik bir uzantısı olarak zorunlu doğum kontrol cihazı uygulanır (Bracke 2014: 283). Çevresel iyileştirme ve süreklilik adına, yaşına bakmaksızın tüm kadınlar “coil” adı verilen bobine benzer metali zorlayıcı ve tehlikeli doğum kontrol yöntemi olarak takmak zorunda olup ve bu dayatılan uygulamaya boyun eğmek zorunda bırakılırlar.

Carhullan Ordusu'nda Materyal/Eko feminist izler

Romanda doğa sterilizasyon anlayışının kadın sterilizasyon ve kadının üreme kontrolü ile sağlanmaya çalışılması, dogmatik, özcü, güçlü ataerkil yasalar uygulayarak, tüm bedenler ve doğalar üzerine hükümler kurmayı ilke edinen Authority hükümetinin doğa ve kadını aynı düzeyde sömürülebilir gördüğünden kaynaklanmaktadır. Romanın “kadının baskılanması ve özgürleşmesi hakkında” (“Conversation with Sarah Hall”: 4) olduğunu söyleyen Hall, bu noktada, materyal/eko feminist bir anlayış benimseyerek kadını tahakküm altına almaya çalışan zihniyetle doğayı umarsızca sömüren zihniyetin paralel yapıda işlediğinin altını çizmektedir. Materyal feminizmi eko-feminist bir uzantı olarak ele alan bu çalışma ve son zamanlarda akademilerde özellikle cinsiyet çalışmalarında sıklıkla karşımıza çıkan materyal feminizm kavramının eko feminizmden etkilendiğinin vurgusunu yapmaktadır.

Eko feminizm 1970’lerde özellikle ikinci dalga feminist hareketlerle birlikte doğan ve gelişen bir akım olup, kadın sömürülmesi ve istismarı, kadın bedenine ve doğaya uygulanan tahakküm arasında bir bağlantı olduğu fikrinden filizlenmiştir. Çoğu ekofeminist kadınların da kitlesel çevresel ekolojik felaketlere ve ekolojik hastalıklara bir çözüm sunabileceği düşüncesinden yola çıkmıştır. Özellikle, Ynestra King, Susan Griffin, Charlene Spretnak ve Starhawk gibi erken dönem eko feministleri “kadının erkekten daha doğal olduğunu iddia ederek” (Sandilands 1999: 24) kadın ve doğayı özdeşleştirmişler ve kadını doğaya atfedilen özelliklerle betimlemede sıkıntı görmemişlerdir. Çünkü onlara göre kadının çevrenin kurtarılması açısından çabası çok önem arz etmekte ve bu çabayı da doğayla bütünleşmesinden alabilmektedir. Ayrıca, bu betimlemenin değersizleştirilmiş ve ötekileştirilmiş tüm insan ve insan-olmayan yaşam formlarının ve aynı zamanda farklı cinsiyet ve ırkların daha özgürleşmesinde büyük bir adım olduğunu düşünmüşlerdir. Daha sonraki eko feministler kadın-doğa ilişkilendirmesinin sorunlu olduğu yönünde söylemlerle öne çıkmış, bu benzetmeyi ikisinin de ortak tahakkümünü gerekçelendirdiği savıyla reddetmişler ve bu düşünceye meydan okuyucu girişimlerde bulunmuşlardır. Her ne kadar eko feministler birbirinden farklı belirli duruş, yönelim ve yaklaşımla ayrışsa da en genel ifadeyle eko feminizm

kadının ve doğanın baskı altına alınmasıyla ilişkilendirilebilecek sosyal, politik ve akademik bir kuram ve eylemci bir hareket olarak adlandırılabilir. Hem kadın hem de çevre (doğa) üzerinde kurulan tahakküm arasındaki kritik benzer noktalara yoğunlaşan ekofeminizm, günümüzde bir felsefi yaklaşım olarak kadın hareketleriyle birlikte çevresel hareketlerle de ilişki içindedir. (Kümbet 2012: 171)

Çevreci ve feminist bir hareket ve manifesto olarak bilirse de eko feminizm içerisinde, savaş siyasetinden, biyolojik hakimiyete, sınıfçılıktan, cinsel ayrımcılığa, askeri ve nükleer silah politikalarından dinsel ötekileştirmeye kadar birçok sosyal ve politik konuyu ve evrensel ideolojileri de içinde barındırması bakımından önemli bir paradigma çıkışıdır. Bu küresel problemler arasında kritik bir ilişki olduğunu savunan eko feministler şu görüşü benimserler:

Kadınlar baskı altına alınmış sınıftır. Bizim baskılanmamız hayatımızın her alanını etkileyen bir bütündür. Seks objesi, besleyici, evcil hizmetçi ve ucuz iş gücü olarak sömürülüyoruz ... Sömürülmemizin sebebinin erkekler olarak görüyoruz. Erkek egemenliği, en eski, en ilkel hükümlerlik biçimidir. Diğer bütün sömürü ve baskı biçimleri (ırkçılık, kapitalizm, emperyalizm, vb.) erkek egemen anlayışın uzantılarıdır. (Morgan 1970: 533-534)

Eko feminizm tüm birbiriyle dolaşıklık içinde olan tahakküm biçimlerinin basıklayıcı ve tümleyici olan ataerkil itici gücünden kaynaklandığını iddia ederler. Tabi ki sadece hâkim erkek egemen anlayışa meydan okumakla kalmaz aynı zamanda dayatılan ve yerleşmiş ikili karşıtlıklara (insan/insan-olmayan, akıl/beden, kültür/doğa, mantık/duygu gibi), hiyerarşik yapılara, türçülüğe ve baskıcı sistemlere de karşı çıkar. Eko feminist hareket,

Batı medeniyetinin erkek egemen (androcentric) ve insan-merkezli (anthropocentric) önyargılarını yıkmakla sona ermemektedir. Kültür/doğa, akıl/duygu, insan/hayvan gibi ikilemlerin eleştirisi yapıldıktan sonra ekofeminizm, bütün hayatları sürdürülebilirliğini sağlayacak biyolojik ve kültürel çeşitliliğe değer verip onu tanıyacak yeni hikâyeler örmeyi amaç edinir. (Ynestra 1990:xi)

Bu bakımdan materyal feminizm, eko feminizmin bir uzantısı ve gelişim göstermiş hali olarak değerlendirilebilir. Materyal feminizm, feminist teorilerin kendilerini “doğa’dan ne kadar uzaklaştırırsa, o kadar ‘doğa’ nın, kadın düşmanlığının hain bataklığı olarak örtük veya açık bir şekilde yeniden oluşturulmasıdır” (Alaimo ve Hekman 2018: 4). Eko feminizmin üzerinde durmadığı insan bedeninin ve insandışı-dünyanın materyalliğinin önemi (make matter matter) konusuna materyal eko feministler özellikle vurgu yapar. Ayrıca, materyal dünyanın ontolojisine ve eyleciliğine (agency) dair bir anlayış geliştirirler. Materyal feminizm, kadınların ve diğer tüm ezilen, baskılanan ve hükümlerlik sağlanmaya çalışılan tüm yaşam formlarının materyal/maddesel koşullarını ve durumlarını inceleyerek sadece ataerkil zihniyetin

değil aynı zamanda bunu tetikleyen kapitalizmin de büyük ölçüde payı olduğunu söyler. Kapitalizmin içerisinde yer alan kadınların da deneyimini etkileyen bu materyal sistemlerin birleşip cinsiyetçi baskıya nasıl katkıda bulunduğu yine materyal feminizmin konusudur.

Materyal feministler, bedenlerin ve tabiatların önemli unsuru olan maddeselliği yeniden düşünmenin gerekliliğini söylerler. Bu materyal feministlerin ve kuramcılarının “maddesele dönüş” (material turn) diye nitelendirdikleri maddeselliği ciddiye alan bir feminist teori dalgasını oluşturdular:

Bu perspektifi araştıran feministlerden ortaya çıkan teoriler, doğal, insan ve insan olmayan arasındaki ilişkilere dair anlayışımızı yeniden tanımlamaktadır. Doğanın pasif bir sosyal yapıdan daha fazlası olduğu, daha ziyade insan da dahil olmak üzere karışımındaki diğer unsurlarla etkileşime giren ve bunları değiştiren bir eyleyici güç olduğu kuramları geliştirmektedirler... İnsan-olmayan ve posthüman doğa sorununu ve bunun insanla ilişkisini araştırmaktadırlar. Bu yaklaşımdaki ana konulardan biri, eyleyicilik sorunudur, özellikle de bedenlerin ve tabiatların eyleyiciliğidir. Materyal feministler kültür, tarih, söylem, teknoloji, biyoloji ve “çevre” arasındaki etkileşimini, bu unsurların hiçbirine ayrıcalık tanımadan incelerler. (Alaimo ve Hekman 2018: 7)

Materyal Feminizmler (2008) (*Material Feminisms*) kitabının editörlüğünü üstlenen Stacy Alaimo ve Susan Hekman'ın yukarıda kitabın giriş kısmında açıkladığı üzere materyal feminizm insan bedenselliği ve insan-dışı doğakültürlerin (naturescultures) materyalliğinin birbiriyle içten-etkime (intra-active) bir ilişki içerisinde olduğunu belirttikleri bir çevre politikası öne sürerler ve yeni çevresel metotlar oluştururlar. Çevresel yıkımdan ve ekolojik tahribattan çok etkilenen Sarah Hall da, bunun özellikle kadınlar üzerine yarattığı sonuçları, kadının ve doğanın ötekileştirilmesine sebep olan kapitalist ve ataerkil zihniyeti *Carhullan Ordusu*'nda işlemektedir. Ayrıca, “doğanın sömürülmesine ve öneminin basite indirgenmesine olanak sağlayan ideolojik görüşlerle ilişkili, toplumsal cinsiyet, ırk ve sınıf farklarından kaynaklanan haksızlıkları görmezden gelen ve bu sömürüye yetki veren kurumları, kuruluşları ya da ideolojileri ...” (Kümbet 2012:173) incelediğinden dolayı bu bağlamda, *Carhullan Ordusu* materyal/eko feminist bir roman olarak değerlendirilebilir.

Romanda çevresel felaketlerin ortaya çıkmasında sözde en etkin rolü oynayan kadınlar, yine çevreyi kurtaran rolünü üstlenmekle zorunlu tutulmuşlardır. Bu yüzden kadın bedenine yapılan yaptırımlardan hiç çekinilmemiş, kadının acı duyup duymadığı

ęi veya biyolojisinin zarar görüp görmediği umursanmadan bedeninde zorla yabancı bir cisim takılı yaşamak zorunda bırakılmıştır. Nüfus kontrolünün ve ülkenin sözde sterilizasyonunun bu şekilde sağlanacağı düşünülmüştür. Materyal/eko feminizm altında, toplumsal cinsiyet inşa edilmiş bir yapı olarak görülür ve toplum, ocuk sahibi olmak veya nüfus kontrolü gibi toplumsal cinsiyet rollerini kadınlara dayatmaktadır.

Materyal\ekofeminist pencereden incelendiğinde, burada kadın biyolojisi toprak gibi sürülebilir pasif, eyleycilikten yoksun bir unsur olarak görülür. Kadının acı çekip çekmemesi göz ardı edilir nkn kadın bedeni, biyolojisi hiçe sayılmış, kapitalist ve ataerkil amaçların aracı olup “şey” leştirilmiştir. Kadınlara artık istedikleri zaman hamile kalamayacaklardır. Cinselliği ve doğurganlık hakkı hkmete geçmiştir, hükümetçe yürürlüğe giren üreme piyangosuna tabi tutulan kadınlara, bu piyango çekilişine göre ocuk sahibi olmaya hak kazanmaktadır. Daha da kötüsü belki de Authority hükümetinin monitör adı verilen kişilerce kadınlara diledikleri gibi ve istedikleri zaman bu zorlayıcı doğum kontrol yöntemini kullanıp kullanmadıklarını kontrol edebilmeleri ve bunun da normalleştirilmesidir. Kendisinin başına gelen bu rutin kontrol deneyimini Sister şu şekilde paylaşır: “Köpek tasmaları hakkında şaka yapan meslektaşının yanında eldivenli elleriyle yaklaşarak tulumumu indirtti ve coil (bobin) in teli kolayca görünüyor olsa da, yine de beni muayene etti” (Hall 2007:17). Bu aşağılayıcı doğum kontrol yöntemini teli göründüğü için dışarıdan belli olsa da yine de monitör n muayene etmeye devam etmesi kadını zayıflatmak güçsüzleştirmek böylece üzerindeki hakimiyeti güçlendirmek içindir. Üreme tehdidi karşısında vücutlarının bu korkunç incelemesi sırasında kadınlara bireyselliği, kimliği, kendine güveni ve haysiyeti, onlara hiçbir değer atfedilmediği için kolaylıkla sıyrılabilir. “Hkmetin doğurgan olmayan özneleri” olarak çoğu bastırılmış kadın, çaresizce bobini takmaya alışmaya başlar, ancak yine de “irkin bir doğum lekesi” (2007: 90) varmış gibi kendisi “sürekli utanç duygusuna” (Hall 2007: 90) kapılır. Alet derisinin altında, her zaman rahatsız ediciliğiyle ataerkil düzen gibi varlığını devamlı hissettirmektedir ve bedenine müdahalesini her daim tecrübe etmektedir. Hkmetin yrrttğ bu sözde evre politikası cinsiyetçi ve kadın düşmanlığını tetikleyici bir politikadır.

Bu devlet düzeni için kötü ve tehdit olarak görülen rızaya dayalı ve zgr iradedi üremeyi düzenlemek ve sıkı bir şekilde kontrol altına almak için, “sel sonrası gerçekliğin” sembolik bir uzantısı olarak kadınlara bedenlerine zorunlu doğum kontrol cihazı uygulanır (Bracke 2019: 283). İnsanlığı (evresel) yıkımdan sözde kurtarmak için bir bahane olarak, Authority elde ettiği tüm ataerkil biyo-gücü ve eyleyciliğini

kadınlara uygulayarak, kadınların her zaman “bir işgalci” (Hall 2007:90) gibi hissettiği bir biyo-politik kontrol parçası olarak bu zorunlu “yabancı implant” e maruz bırakılmışlardır ve çocuk sahibi olma hakkı, kadınlara yalnızca üreme adaletini, eyleyiciliğini ve özgürlüğünü reddeden bir piyango ile bahşedilir. Authority yaşanan ekolojik felaketleri, yiyecek kıtlığını, kaynak yetersizliğini, haşere saldırılarını, yaygın hastalıkları, aşırı nüfusu ve hüküm süren çevresel kirlilik ve kontaminasyonu kadınlara ilişkilendirir ve bu tür problemlerden kurtulmanın kadın sterilizasyonundan geçtiğini savunur. Loreatta Ross’un belirttiği gibi, üreme adaleti “nüfus kontrolü, bedensel hür irade, göçmen hakları, ekonomik ve çevresel adalet, egemenlik ve militarizm ve grup veya topluluk baskıları nedeniyle bireysel insan haklarını sınırlayan cezai adaletsizlikler” (Hall 2017:3) konularını kapsar. Bu durumda, nüfus kontrolü yoluyla çevreyi arındırma planı, kadın üremesini kısırlaştırmasının cinsiyetten etkilenen, baskılayıcı ve aşağılayıcı bir biyo-politik pratiği ve üreme adaleti ve üreme haklarının ihlali haline gelir.

Dolayısıyla, bu boğucu ve yıkıcı yönetim düzeninde çevresel arındırma politikaları, bedenlerin sermayeleştirilmesi ve “coil” adı verilen kanca ile damgalanmasını gerektirir. Bu damgalanmış ve kapitalize edilmiş bedenler, doğanın kendisi gibi kullanılıp sömürmek için yönetimin biyo-politik metaları haline gelir. Bu, Hall’un materyal/eko feminist bir yaklaşımla feminizm ve çevreciliği nasıl bir araya getirdiğini ve onların ikili özgürleşmesi için nasıl çaba sarf ettiğini göstermektedir. Hall, karakterlerin hayatlarını kuşatan ve her noktada hüküm süren toksik çevreyi ayrılmış ve görünmez bir yapay bir olgu olarak değil, karakterlerin düşünme, hareket etme ve çevrelerindeki dünyayı kavrama biçimlerini yaygın bir şekilde şekillendiren “canlı bir madde” (vibrant matter) olarak kabul etmemiz gerektiğinin imasında bulunmaktadır. Bu anlamda, bu baskılayıcı ve katı hükümet, Authority tarafından güçlendirilen çevresel bozulmanın neden olduğu toksisitenin eyleyici kapasitesi, karakterlerin zihinlerini ve bedenlerini de kökten değiştirilir. Sister’ın dediği gibi, “şartlar hepimiz için zordu. Hayat her yönden değişti ve uyum sağlamak zordu. Umutsuzluk ve kızgınlık, yiyecek kıtlığı, aşağılama vardı” (Hall 2007: 30). Bu metal kanca aynı zamanda kadınların istedikleri zaman çocuk sahibi olmalarını da kısıtladığı için sadece doğum kontrolü değil üreme özgürlüklerine de bir nevi ket vurmaktır.

Kadınların çoğu “çevreyi kurtarmak” için bedenlerine “izinsiz müdahaleye” (Hall 2007:90) sesini çıkarmazken ister bunu tam olarak ta derisinin altına yerleştirmiş vücudunu, üreme organlarını, özgürlüğünü ve özgürlüğünü tehlikeye atan ataerkil

düşüncenin vücudunda vuku bulmuş hali olarak anımsar. Diğer kadınların aksine Sister, Rith de bu aşağılayıcı beden politikalarına maruz kalmaya devam edemeyecektir. Kendi bedeninin ele geçirildiği hissine kapılan Sister ise şunları hissederek:

Bu regülatör yerleştirildiğinden beri kendim hakkında sürekli bir utanç duygusu hissetmiştim, bu sanki çirkin bir doğum lekesiydi. Etrafımdaki diğer kişilere de takıldığımı biliyordum ve yüzeyde bu izinsiz müdahaleden alışmış gibi görünüyordular. Cihaz tam olarak olduğu gibi hissettirdi: yabancı bir implant ... Derinin altında bir leke gibiydi; batması durmuştu, ama hiçbir gün onun varlığını unutmadım. Ve ondan nefret etmek yanlış değildi. (Hall 2007: 90)

Sister'ın bu kişisel ifadesi, bireysel hakların, özellikle de kadın haklarının ve bedenlerinin ve üreme hakları ve adaletinin ihlalini açıkça ortaya koymaktadır. Sister'ın deneyimlediğini şu şekilde ifade eder: “Tek düşünebildiğim, bir çiftçinin sürüsünden birinin kulağını delip cihazı etkili bir şekilde takması gibi doktorun içime soğuk bir yağ sürüp spekulumu yerleştirmesiydi” (Hall 2007: 28). Ayrıca, kadınların nasıl yalnızca kuluçka hayvanlarına indirildiğini ve cihazın sağlam ve her zaman takıldığından emin olmak için aralıklı olarak bobinlerinin “rastgele incelenmesine” maruz kaldıklarını gösterir.

Authority'nin kadınların üremesine müdahalesinin ardında yatan gizli gündem, kadınları baskılamak, özgüvenlerini azaltmak ve kadınlıklarını yaralamak amacını gütmektedir. Ayrıca, kadınların artık kendi bedenlerinin kontrolünde olmadığını, ancak Authority'nin diktatörlük kontrolü altında olması gerektiğini gösterir. Bu bağlamda, üreme haklarının, adaletin ve doğurganlığın yasaklanmasının bu sistematik ve planlı suistimali kadına yönelik bir şiddet aracı olarak ortaya çıkmakta, bu zorunlu bobinin yerleştirilmesi, kurumsallaşmış tecavüzün biyo-politik bir aracı işlevi görmektedir. Bu müdahaleyle,

artık tek bir nesne değil, deney veya döllenme için kullanılmayan ova gibi izole edilebilen, incelenebilen, yeniden birleştirilebilen, satılabilen, kiralanabilen veya basitçe atılabilen bir dizi nesnedir. Bu, kadının bir insan, bir birey, yani bölünemeyen bir kişi olarak bütünlüğünün yok olduğu anlamına gelir. Kadının bir insan olarak yok edilmesine ve bir üreme maddesi yığınına dönüşmesine yol açan bilimsel analiz ve sentez yöntemiyle birleşen, erkeğin doğa ve kadın üzerindeki egemenliğinin ideolojisidir. (Mies 1987: 332)

Bu nedenle, “Sister” bu süreçte aşağılanmış ve küçümsenmiş hissederken, meta-
lin hızla yerleştirilebilmesi sürecinde kayganlık sağlamak için uygulanan “yarı saydam tıbbi jöle” kocası Andrew'ün cinsel yönden tahrik olmasına sebep olur. İlk başlarda

sisteme karşı tepkisini dile getiren kocası bile pasifize olmuş, ne olacak ki yine sen senin demiş, hatta bu metot enjekte edilip eve geldiğinde onunla birlikte olmak istemiştir. Ayrıca önceden, Sister'ın bireysel haklarının arkasında duruyor ve Sister'ı güçlendiriyor gibi görünse de “[sen] hala sensin... Güzelsin. Bunu kontrol edemezler, değil mi? (Hall 2007: 29),” derken, daha sonra cinsel ilişki sırasında engellerin olmadığı fikrinden cesaretlenir ve kendi cinsel zevklerine yenik düşer: “Sadece senin içinde olmak istiyorum... Yapabilir miyim? Belki unutturur mu? Haydi. Sadece biz ikimiz olacağız” (Hall 2007: 29) der. Kanamasına aldırış etmeden, arada bariyerler olmadan birlikte olma hissini güzel olduğunu söyler. Kendi korunmak zorunda olmadan ilişkiye girebiliyor olmak ona bir çeşit güç verir. Bir bakıma onu özgürleştirir. Bu boyun eğdirici bobini yerleştirme sürecinin arkasındaki biyo-politik istismar ajandasını anlamayan ve Sister ile empati kuramayan Andrew, bunun hamile önleme konusunda onun daha güçlü hissetmesi gerektiğini düşünür, ancak Maria Miess'in altını çizdiği gibi, yeni (üreme) teknolojilerin gelişmesi, kaçınılmaz olarak, cinsiyetlendirilmiş güç dinamiklerindeki, belirli gruplardaki dengesizlikleri pekiştirmiş ve bu gruplar içinde / arasında “sömürücü ve eşitsiz ilişkilerini” (1987: 324) yoğunlaştırmıştır. Maria Miess'in gözlemlediği benzer bireysellikten uzaklaştırma *Carhullan Ordusu* romanında da izlenebilir.

Çevre, her yerde varlığını hissettiren Authority'nin endüstriyel ve tekno-bilimsel uygulamalarıyla mahvolursa da, üreme kapasiteleri nedeniyle kirletici olarak görülen ve manzarayı kirleten olarak atfettirilen kadınlara suçluluk kolayca yüklenmektedir. Doğurganlığın, yayılmanın kontrolü altına alınması gereken bir tür hastalık veya salgınmış gibi algılandığı için, otoriter hükümet, insanların üreme davranışlarına müdahalesini meşrulaştırır. Kadınlar, Dorothy Roberts'ın ifade ettiği gibi, nüfus kontrolünde mesul olarak algılanır, nüfus kontrol ideolojileri de, yaptırım politikaları aracılığıyla amaç, “kadınların üreme kararları olan ... cezalandırıcı düzenlemeyi meşrulaştırmak...” (2013:785) tır. Daha sonra şöyle devam eder: “Üremeyi acınacak sosyal koşulların nedeni olarak tanımlayarak, üreme cezaları dikkati devletin sorumluluğundan ve sosyal değişim ihtiyacından uzaklaştırır” (2013: 785). Roberts'ın vurguladığı nokta Authority'nin stratejisiyle paralellik gösterebilir, yani; hükümet, çevreye yönelik sömürücü eylemlerinin sorumluluğunu ve hesap verebilirliğini üstlenmek ve bunun yaygın toksik kirlenmesine neden olmak ve toplumsal bir değişim için çalışmak yerine, cinsiyetçi yaklaşım üstenererek “kadınları çevre politikası olarak suçlama” (Seager 2003: 966) yoluna giderek kadınlara suçluluk ve hesap verebilirlik yansıtmaktadır.

Eko/Materyal Feminist Bir Arayış

Authority'nin kendisi ve diğer doğurgan kadınlar için zorla yaptırımlarını ve harap olmuş ve disipline edilmiş dayatılan varoluş anlayışına suç ortağı olmayı reddeden ve buna sıkı meydan okuyan Sister, sonunda bu eko-felakete uğramış eko-distopik ve baskıcı ortamdaki Carhullan adlı marjinalleştirilmiş, ötekileştirilmiş ve "steril" yere tüm sınırları ve yaptırımları delerek kaçmaya karar verir. Bu toplulukta, ataerkil dayatmalardan ve kısıtlamalardan uzak, kendisini gerçekten Rith'deki toksik yaşamdan ve toksik erillikten arındırılabilirdiği, feminist bir teselli bulup sığınabileceği ve daha eşitlikçi, hiyerarşik olmayan, cinsiyet önyargısız, uyumlu bir ekolojik düzen içinde bir hayat yaşayabileceğini düşündüğü ekolojik materyal/eko feminist bir yolculuğa çıkar. "Yetkili olmayanlar" (Un-officials) olarak adlandırılan bir grup kadının, baskıcı ataerkillik, erillik ve militarizm uygulamalarına, evlilik hayatının kısıtlamalarına ve heteroseksizme karşı bir araya gelerek dayanışma oluşturduğu ücra bir Kuzey çiftliğidir Carhullan. Rith'de toplumundaki diğer kadınlar gibi aynı korkunç muameleye maruz kalan Sister, despot Authority hükümetinden, kaderini ve tüm hayatını, yaşamının dönüm anı olacak sadece kadınlardan oluşan Carhullan'a kaçarak değiştirmeye karar verir: "Bir koca, cezalar ve fedakarlıklar olsa bile temelde hayatta kalmayı garantileyen bir yaşamı bıraktım. Hiçbir şey ve bir hiç olmak için isteyerek toplumdaki uzaklaşmıştım. Beni korkutmalıydı ama olmadı" (Hall 2007:23). Görünüşe göre bu "özgürleştirici yerleşim bölgesi" (Robinson 2013:197), Sister'ın doğal manzara ve çevreyle iç içe ve beden-ötesi geçirgenlik (trans-corporeal) ile materyal/eko feminist bir ittifak oluşturan yeni bir kimlik oluşturmaya ve

ilişkiler ve aile hakkında cinsiyete dayalı önyargılardan bağımsız olan Carhullan'ın tam bir sakini olmasına imkan sağlayacak özbenliğin yapıbozulum sürecine dahil olur – Bir zamanlar kendisinden bir çocuk dünyaya getirmek istediği ama daha sonra totaliter bir Britanya'nın baskıcı atmosferine uyum sağlamasıyla kendinden tiksindiren bir eşi geride bırakarak. (Cotrell 2017: 685)

Carhullan, Authority tarafından kurulan ataerkil düzene ve çevrenin tahribatına bir meydan okuyucu niteliğinde, kadınların kendi öz benlik ve kimliklerini bulabilecekleri ve bedenlerine hâkim olabilecekleri ideal ve feminist bir yer olarak Sister'ın hayalini süslemektedir. Çocukken hatırladığı kadarıyla sisteme karşı dik duran bu insanlar "rahibeler, dini ucubeler, komünistler, mahkumlar" olarak anılıyorlardı ve toplumdaki yabancılaştırılıyorlardı. Donna Haraway'ın tabiriyle onlar "uygunsuz/uygunsuzlaştırılmış ötekiler" (in/appropriated others) dir. Rith'te cinsiyetçi ve kadın düşmanı ideolojiler dev-

redeyken, Hall tam teşekküllü ataerkil sisteme meydan okumak için Carhullan'da bir "karşıt anlatı" (counter-narrative) (Robinson 2013: 209) geliştirir.

Eski asker Jackie Nixon tarafından yönetilen Carhullan, "idealize edilmiş, endüstri öncesi bir geçmişe, kendine güvenen ve bölgeyle uyum içinde olan bir topluluk hissine geri dönüşü" (Cottrell 2017:687) uyandırmaktadır. Daha önceki daraltılmış ve sınırlandırılmış yaşamının ötesine geçmek ve zincirlerini tıp ve ataerkil iş birliği dünyasındaki tuzaktan kurtarmanın olanaklarını keşfetmek ve bedenini, cinselliğini ve kimliğini güçlendirme fırsatını yakalamak ve insan hassasiyetine sahip kocasız yeni biri olmak için Sister Carhullan'a yasal olmayan yollarla kaçır. Carhullan hakkında pek çok hikâye duymuş olan Sister, burayı son feminist çare, feminist özdeşleşme ve özerklikle ilişkilendirdiği, tarif edildiği gibi "çevresel olasılık, gerçek ev içi canlanma örneği" (Hall 2007:166) için umut ve idealize edilmiş bir çözüm sunar. Bu çözümü ve umudun gerçekleşmesini "geçmişten ellerini yıkayan" (Hall 2007:115) diğer üyeler gibi yeniden kazanmayı ummaktadır. Bu kadınlar cinsiyetsiz, güçlü, cesur ve kendi kendine yeten kadınlar olarak ortaya çıkar ve aynı zamanda kadınların hayatta kalmak için erkeklere bağlı olduğuna dair yaygın ataerkil inancı yıkmak için çalışırlar. Burası aynı zamanda lezbiyen ilişkilerinin mutlu bir şekilde yaşandığı ve heteroseksüelliğin bir norm olmadığı bir kuirtopya olarak da sunuluyor. Bu kuir idealleştirme ile, herhangi bir erkek gerektirmeyen cinsel zevkte bile kendi kendine yeten kadın arkadaşlığını kanıtlamayı hedefliyorlar. Bu çalışkan kadınlar çiftliklerde çalışıyor, meyvelerden sebzelere kendi yiyeceklerini yetiştiriyorlar, yeterli sığır stoğuna sahipler ve vahşi doğada hayatta kalıyorlar:

Yerleştikten bir yıl sonra kadınlar, yakındaki bir pınardan koşarak bir su çarkı kurdular. Yıl boyunca bir bahçe ve hızla büyüyen bir söğüt ağacı dikilmişti. Tarlanın arka mekiğinde arpacıklar, arılar, meyve bahçesi ve balıkçılık vardı. Turba tekneleri, filtrasyon tankları vardı. Tamamen bütünseldi, gerçekten yeşil bir girişimdi. (Hall 2007: 40)

Jackie'nin Carhullan'daki kadınların durumunun farklı olduğunu belirterek şöyle der: Carhullan'daki Rith'teki bu cinsiyet ayrımcılığının aksine, "herkes çalışıyor. Kimse ayrı bir kilisede diz çöktürülmez. Kimse zorla boyun eğdirilmiyor. Üremekteyiz. Özgürüz" (Hall 2007:116). Her kadın çalışmakta ve herkes bir şekilde kendi becerisi, yeteneği dahilinde üretime dahil olmaktadır. Teknolojinin başarısızlıklarına, korkunç sellere ve "sanayileşmiş dünyanın muazzam hatalarına" (2007:5) tanık olduktan sonra, aynı zamanda Carhullan'ı "çevresel olasılığın bir örneği" ola-

rak sunmak isterler (Hall 2007:166). Çiftlikte her kadının farklı bir görevi vardır ve birlikte kendi yiyecek, su, kıyafet ve güç kaynaklarını üretirler. Bu çalışkan kadınlar, beden-ötesi geçirgenlik (trans-corporeality) fikrini yaşamlarına tam olarak entegre ederek, daha bütünsel ve somut bir vizyonu benimsemelerini destekleyen, maddesel bağlantılarını ve bedenselliklerini insan-dışı dünyaya (more-than-human world) genişlettikleri izlenimini veriyorlar. Bu bakımdan da yeni ve alternatif, daha kapsamlı ve kucaklayıcı, aynı zamanda da daha etik bir çevre anlayışı sunmaktadır. Diğer taraftan, Rith'te kadınlara Nixon'ın açıkladığı gibi

ikinci sınıf vatandaşlar ve seks nesneleri gibi davranılıyordu. Yetersiz maaş alıyorlardı, yeterince takdir edilmiyorlardı. İnan bana, sana bir iş için uygun olmadığının söylenmesi hakkında her şeyi biliyorum. Dünyadaki kadın nüfusunun yüzde ellisi tecavüze uğruyor...Hepimiz kadınların temel haklar üzerinde değil nasıl görünmesi ve giyinmesi gerektiğini tartışıyorduk. (Hall 2007:116)

Jackie ekibiyle beraber, bu tüm ataerkil dayatmalardan, sıkı yönetimden, baskılardan, kadın bedenine yapılan zulmeden kurtulabilecekleri Carhullan'ı inşa ederek, kadınların ve doğanın pasif, eyleycilikten yoksun, ikincil algısına karşı çıkmayı hedeflerler.

Buradaki kadınlar zorlamadan yoksun ekolojik olarak sağlıklı ve sağlam bir toplum oluşturmak için diktatörlükten kaçak olsalar da, ironik bir şekilde başka bir hiyerarşik sistem yaratırlar. Sister şöyle gözlemler: "Tüm eşitlikler ve burasının nasıl yönetildiği bir kenara dursun, Carhullan'ın bir kontrol sistemi uyguladığı, bir hiyerarşi olduğu ve Jackie Nixon'un emirlerine uyulduğu ilk gecedeki beri belliydi. O üstündü. O bir Alfaydı" (Hall 2007:84). Eşit bir yönetim yaratmaktan çok uzak ve ironik bir şekilde kadın hakimiyetinin ve baskısının olduğu bir yere dönüşür. Sıkı bir şekilde kontrol edilen Rith topluluğunda eski terk edilmiş benliğinden tamamen ayrı bir sığınak ararken, yeni bir başlangıçla, hayatı ironik ve umutsuz bir şekilde Carhullan'daki vahşete aynı miktarda maruz kalmasıyla başlar. Tam da bu matraste Carhullan'ın ekotopyan ve idealist imgesi distopik bir yere dönüşerek eşit tiranlıkla son buluyor. Bu bakımdan Carhullan tamamıyla başarısızlığa uğramış eco-topia örneğidir. Sister'ın bu materyal/ekofeminist yolculuğu ve arayışı hüsrarla sonuçlanarak Hall okuyucuyu şaşkına uğratmıştır. Belki de yarattığı tiranlığın ve aynı düzeyde baskıcı rejimin farkında olan Jackie, yeni bir toplum özlemini ve arayışını dile getirmektedir:

Bizim için her şey beden ve cinsellikle ilgili... Bunlar aracılığıyla kontrol ediyoruz; psikolojik olarak, finansal olarak, ebediyen. Aramızdaki bizi ayıran,

gerçek yeteneğimizi elimizden alan insan yapımı rekabeti destekliyoruz. Daha iyi yönetebileceğimize inanmıyoruz ve buna inanana kadar da asla iyi yönetemeyeceğiz. Yeni bir toplum zamanı. (Hall 2007:51)

Sonuç

Sonuç olarak, bu romanda da Henriette Roos'un betimlemesiyle, "biyolojik taşıyıcı gemi" vazifesi gören bu kadınlar çevrenin kurtarılması dolayısıyla insan nüfus dengesi için bir çeşit taşıyıcı gemidir ve görevlerini yerine getirene kadar korkunç ve süregelen denetim, disiplin, bedenlerine ve biyolojilerine ihlalden geçerler. Hall bu eko-distopik romanda biyolojik hayat nasıl devletin ve kontrol mekanizmalarının nesnesi haline geldiğine işaret eder. Biyolojik hayatın, doğumdan yaşam standartlarına, doğum kontrolünden, cinsellik, ailelere kadar birçok konuda kullanıldığı, sömürüldüğü ve boyunduruk altına girdiği anlamına gelmektedir. Biyo-iktidarların uyguladığı biyo-güçle kadınların sadece bedenlerine değil aynı zamanda biyolojilerini de tahakküm kurulur ve bu da ekolojik düzeni kurma kisvesi altında yapılır. Çevresel felaketlerle ilintilenen kadın gelecekteki bilimsel korkuların da ana oyuncusudur. Sarah Hall'un dediği gibi kadın yaşamdır kadının kontrolü sağlamak oradaki yaşamların kontrolünü sağlamaktır. Özellikle eko-distopya geleneğini kullanarak kadın bedenine uygulanan sözde çevreyi ve insanlığı kurtarıcı bilimsellik üzerinden kadın ve çevrenin erkek egemen ve insan merkezli tahakküründen uzak bir kurtarılaşa ihtiyacı olduğunu vurgusunu yapmıştır.

Gaard'ın ifadesiyle "ekolojik demokrasi"ye (ecological democracy) ihtiyacımız olduğu noktasında durmuşlardır. Çok çeşitli çevreleri, ırkları, farklı kökenleri, farklı kadınları kucaklayan ve onların özdeğerliliğini kabul eden bir sisteme ihtiyacımız olduğunu özellikle belirtmişlerdir. Yerleşmiş, esasçı değerlerimizi, anlayışlarımızı, basmakalıp düşüncelerimizi değiştirmemiz, ikilemelere dayalı yaşam tarzımızı ve algılarımızı yeniden değerlendirmemiz gerektiğini savunurlar. Eko-feminizmin vurguladığı gibi, ikili karşıtlıkları yıkmak için adımlar atmalı, farklı kimlikleri, grupları, tüm toplumsal cinsiyetleri kabul edip benimsemeli, böylece daha demokratik bir anlayışa sahip olmalıyız. (Kümbet 2012:184)

Bu nedenle Hall, biyo-politik güçler, cinsiyet eşitsizlikleri ve çevresel ve doğa sömürü ve kötüye kullanımı arasındaki dolaşıklıkları ve ilişkileri inceleyip araştırırken ve mevcut ekolojik krizlere ve yaygın toksisiteye odaklanırken, ekolojik düzeni yeniden sağlamanın ancak tüm toplumsal cinsiyetlere eşit davranarak, insan olmayan dünyaya doğru uzanan genişletilmiş ve onun eyleyici, canlı ve güçlü olduğu yönünde bir çev-

reci anlayışı tanıyan post hümanist ve materyal/eko feminist perspektif sunmaktadır. Tüm adaletsizliklerin, tüm cinsiyetçi yaklaşımların, tüm hırs ve intikamla gücü elinde tutmaya çalışmanın son bulmadığı sürece insan ve insan dışı dünyanın adaletinden söz etmenin zor olduğunu gözler önüne sermektedir. Hall, ataerkillikle ve erillikle savaşmak adına sadece kadınlardan oluşan cinsiyetçi bir toplum kurmak ta en az ataerkil, despot ve baskıcı düzen kadar tehlikeli olmasının altını çizmektedir.

Kaynakça

- Alaimo, Stacy, and Susan J. Hekman, (2008). "Introduction: Emerging Models of Materiality in Feminist Theory," *Material Feminisms*, Bloomington, IN: Indiana UP.
- Bennett, Jane, (2010). *Vibrant Matter: A Political Ecology of Things*, USA: Duke University Press.
- Bracke, Astrid, (2019). "Flooded Futures: The Representation of the Anthropocene in Twenty-First-Century British Flood Fictions," *Critique: Studies in Contemporary Fiction*, vol. 60:3, 278-288.
- Booker, M. Keith, (2019). *The Dystopian Impulse in Modern Literature: Fiction as Social Criticism*, USA: Greenwood Press.
- Cottrell, Anna, (2019). "The Power of Love: from Feminist Utopia to the Politics of Imperceptibility in Sarah Hall's Fiction." *Textual Practice*, vol. 33: 4, 679–693.
- Hall, Sarah, (2017). *The Carhullan Army*, London: Faber & Faber.
- Hall, Sarah, (2017). "A Conversation with Sarah Hall," *The Carhullan Army*, London: Faber & Faber.
- Hall, Sarah. *Bookgroup.info: Interview: Sarah Hall*. www.bookgroup.info/041205/interview.php?id=39.
- Hall, Sarah, (2007, Dec, 1). "Sarah Hall Discusses the Influence of Z for Zachariah." *The Guardian*, Guardian News and Media.
www.theguardian.com/books/2007/dec/01/featuresreviews.guardianreview16.
- Haraway, Donna, (2020). "The Promises Of Monsters," *The Monster Theory Reader*, USA: Routledge, 459– 521.
- Heise, Ursula, (2002). "Toxins, Drugs, and Global Systems: Risk and Narrative in the Contemporary Novel," *American Literature*, 74:4, 747-78.
- Houser, Heather, (2014). *Ecosickness in Contemporary U.S. Fiction: Environment and Affect*, New York: Columbia University Press.
- King, Ynestra, (1990). "Healing the Wounds: Feminism, Ecology, and the Nature/Culture Dualism," *Reweaving the World: The Emergence of Ecofeminism*. Ed. Irene Diamond and Gloria Feman Orenstein, San Francisco: Sierra Club, 106-21.
- Kümbet, Pelin, (2012). "Ekofeminizm: Kadın, Kimlik ve Doğa," *Ekoeleştiri: Çevre ve Edebiyat*, Edt. Serpil Oppermann, Ankara: Phoenix Yay,171-206.

- Lefanu, Sarah, (1988). *In the Chinks of the World Machine: Feminism and Science Fiction*. The Women's Press, 1988.
- Mies, Maria, and Vandana Shiva, (2014). *Ecofeminism*, London: Zed Books.
- Mies, Maria, (1987). "Sexist and Racist Implications of New Reproductive Technologies," *Alternatives: Global, Local, Political*, vol. 12: 3, 323–342.
- Morgan, Robin, (1970). *Sisterhood Is Powerful: An Anthology of Writings from the Women's Liberation Movement*, New York: Vintage.
- Nash, Linda Lorraine, (2007). *Inescapable Ecologies: A History of Environment, Disease, and Knowledge*. USA: University of California Press.
- Roberts, E. Dorothy, (2013). "Race, Gender, and Genetic Technologies: A New Reproductive Dystopia?," *Women, Science, and Technology*, 352–367.
- Robinson, Iain, (2013). "'You Just Know When the World Is about to Break Apart': Utopia, Dystopia and New Global Uncertainties in Sarah Hall's *The Carhullan Army*," *Twenty-First Century Fiction*, 197–211.
- Ross, Loretta J, (2017). "Teaching Reproductive Justice: An Activist's Approach," *Black Women's Liberatory Pedagogies*, 159–180.
- Sandilands, Catriona, (1999). "From Difference to Differences: A Proliferation of Ecofeminisms," *The Good-natured Feminist: Ecofeminism and the Quest for Democracy*. Minneapolis: University of Minnesota.
- Seager, Joni, (2003). "Rachel Carson Died of Breast Cancer: The Coming of Age of Feminist Environmentalism," *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, vol. 28: 3, 945–972.
- Shiva, Vandana, (1988). *Staying Alive: Women, Ecology, and Development*. London: Zed Books.
- Walezak, Emilie, (2018). "Landscape and Identity: Utopian/Dystopian Cumbria in Sarah Hall's *The Carhullan Army*," *Critique: Studies in Contemporary Fiction*, vol. 60:1, 67–74.